

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 ft, félévre 2 fttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) ezimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet ez évi rendes közgyűlését ápril hó 10-én délelőtt 10 órakor fogja a városház nagy termében megtartani, miről az egylet helyt lakó s vidéki tagjai azon kéressel értesítettnek, hogy a kijelelt időben és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1876. mártius hó 6-án tartott üléséből.

Gróf Mikó Imre,
egyleti elnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Melyik volna a Mezőségen az én véleményem szerint a legcélszerűbb gazdasági rendszer?

Fekete Lajos tanárnak a Mezőség befásításáról e lapokban épen most folyamatban lévő pályaművének olvasása, a Mezőség számára általam legcélszerűbbnek tartott gazdasági rendszer szóba hozását juttatá eszembe.

Hogy Erdélyben s Erdélynek Mezőségén első sorban a marhatenyésztésnek kell a gazdálkodás alapját képezni, hogy az ottani viszonyok között lehető legnagyobb állandó jövedelmet szolgáltatassa, arra annyi tényező utal, miszerint a mely gazda ezt belátni nem akarja, annak valóban szemet kell hunyia.

Legelőször is ott találjuk a talajnak a gyors begyepesedésre való hajlamát, a mi első és főtényezője ugy a természetes, mint a mesterséges legelők olcsó létesítésének, előállításának, a mi nélkül viszont jövedelmező marhatenyésztést üzni nem lehet.

Másodszor ott vannak a fenekekben s lapályrészekben elterülő terjedelmes s mondhatjuk hizlaló füvet szolgáltató kaszálók és a lankásabb földeket borító kitűnő takarmányt és legelőt adó széna füvek.

Végre ott van a csuklókat, izülekeket erősítő s izmokat fejlesztő hegy-völgyes vidék, a mi okvetlenül egyik főtényezője a

mezőségi marha kitűnőségének, igában való páratlanságának, erejének, kitartásának s mindezeknél fogva a haza határain túli hirnevének s keresett voltának is.

Mindezeket tekintetbe véve, azt hiszem el lehet mondani s el is fogadni azon elvet, hogy a Mezőségi jövedelmező gazdálkodást csakis a marhatenyésztésre alapítva lehet üzni, vagyis hogy a gazdálkodás alapját a marha-tenyésztésnek kell képezni, hogy azután állandóan a legnagyobb jövedelemre lehessen számítani. A mit elfogadva, — miután mindazon gazdasági tényezőknek, a melyektől ismét a marhatenyésztés sikere s jövedelmezősége függ, leginkább legnagyobb mérvben az ugynevezett vetett legelő s gazdasági rendszer szolgáltatja; ebből önként következik, hogy a Mezőség részére a legcélszerűbb gazdasági rendszert, a vetett legelő s gazdasági rendszer képezi.

Természetesen, a mit alább a vetett legelő s gazdaságra nézve elmondani fogunk, az csakis tagosított vagy nagyobb területekben elkülönített birtokokon, birtokrészekben vihető keresztül. Mert tagosítatlan birtokon s rendezetlen gazdasági viszonyok között nincs mit tenni, mint kioldni tovább is az eddigi módon s tengetni a gazdaságot és tengetni az életet úgy, a hogy éppen lehet.

A vetett legelő s gazdasági rendszernek a Mezőség számára való ajánlására én már akkoriban gondoltam, midőn még a kolozs-monostori gazdasági tanintézet ügyeit vezetém, sőt arra nemcsak gondoltam, de szándékom volt azt oly alakban, a mint azt ott legcélszerűbben s legkönnyebben alkalmazhatónak, keresztülvihetőnek hittem s hiszem — be is mutatni. S e célra a Hóján túl fekvő s ugynevezett kardosfalvi legelőt szemeltem ki. Azonban a sors másképp rendelkezett velem, betegségem megátolt tervem kivételében s ebből mindössze annyi lett foganatosítva, hogy még lett ott kezdve a legelőt borító tövis kiirtása, mint első lépés az ott célba vett alakítás felé s felállított annak egy alkalmas pontján egy juh-akol, miután itt az intézet céljainak megfelelőleg a juhtenyésztésnek kellett volna az itt alapítandó vetett legelő s gazdaság alapját képezni.

Azóta mi történt e téren, nem tudom, csak annyit hallottam, hogy a miniszterium a legelő nagy

részét bérbe adatta, a mivel természetesen az általam szándékba vett rendezés keresztülvihetésének létalapja lett megtámadva.

Itt tehát egy külön, a főgazdasággal csak anynyiban összefüggő, kis gazdaság szándékoltatott általam létrehozatni, hogy a szükséges igás erőt számára egyelőre a főgazdaság adta volna, mert később, a rendezés teljes keresztülvitelével, szándékom volt e gazdaságot a főgazdaságtól még e tekintetben is függetlenné tenni, a mikor aztán a kis birtokról egy külön könyvvezetés is életbe lett volna léptetve, jövedelmezősége milyenségének bemutatathatása végett.

Az első lépést a rendezés megkezdésére egy juh-akol felállítása képezte, még pedig a legelő azon részén, honnét az előállítandó trágya szállítása minden irányban a legkönnyebben történhessék, mert a juh-akol felállításának célja éppen az volt, ott helyben állítani elő azon trágya mennyiséget, a mely a gazdaság vitelhez szükséges leend.

Amint azután a trágya készítés kezdetét veendette volna, — a melyhez szükséges alom-szalmát és a juhok takarmányát még az első években a birtok többi részének kellett volna szolgáltatni, — akkor azonnal meg lett volna ott kezdve a szükséges alom-szalmának és a télire szükséges takarmánynak helyben magában a gazdaságban való előállítása is, a mi természetesen azonnal az első években még nem lett volna képes fedezni az összes alom és takarmány szükségletet, s eleintén még reá szorult volna a főgazdaságra, de hová tovább okvetlenül annál nagyobb mennyiséggel járult volna annak fedezéséhez s annál közelebb jutott volna a gazdaság önállóságához.

Ugyanis az évenként előállított trágyával meg lett volna egy megfelelő terjedelmű darab föld, a beosztási terv szerint trágyázva s ebbe kukoricza természetve, valamint azon darabban is, a mely nyáron által a juhok kosarazása által feljavítottatott volna. A második évben új darabok kerültek volna trágyázás s javítás alá, míg az előbbi évben kukoriczával bevetett területek árpával lettek volna bevetendők, s a föld fekvése és minősége szerint az árpa közé baltaczim vagy luczerna vettetett volna, amaz hogy egy év múlva egyszeri kaszálás után gazdag legelőt szolgáltatson éppen azon időben, midőn a természetes legelők, ha nincs elég eső, leginkább

ki vannak sülve és így kevés táplálékot szolgáltatnak, emez pedig, hogy a mennyiszor annyiszor lekaszáltatva téli takarmányt szolgáltatasson.

S miután a baltaczim három évnél csak a leg-ritkább esetben marad oly sűrű, hogy még további meghagyását is megérdemelné, a baltaczim után ősziak jöttek volna, a melyek azután már alomszalmával is hova tovább annál inkább ellátták volna a gazdaságot, s többé kevésbé tömött állásukhoz képest négy-öt évi kaszálás és egy két évi legeltetés után ugyan e célból feltörendők lettek volna a luczernások is. S így haladva évről évre előre, szándékban volt a kardosfalvi legelő azon részét kivéve, a mely túlmeredekségénél fogva eke alá nem való, az egésznek egy vetett legelő gazdasággá való átalakítása, a melynek rendezése midőn teljesen keresztül lett volna vize, önmagát kellett volna el látnia ugy téli takarmány, mint nyári legelő, valamint alomszalmával is, s azon felül, hogy az évről évre friss trágyába jövő kukoricza, s má-od trágyába jövő árpa, és javított földbe vetett ősziak, hogy szemtermést is olyat adtak volna, a mely bőven jutalmazta volna, az ily gazdasági rendszer mellett szükséges gondosabb és czélszerűbb talaj miveltést, — arról teljesen meg valék győződve.

Ez azon vetett legelő gazdasági rendszer, a melyet én a Mezőség számára is mint olyat ajánlatba hozni bátorodom, a mely nemcsak a marhatevényesztés sikere és jövedelmezésének minden tényezőjét magában foglalja, hanem véleményem szerint még a jelenleginél kielégítőbb szemterméseket is hivatva van szolgáltatni.

Ugyanis a baltaczim forgóban három évi kaszálás s legeltetés után azt 3—4 évig újra kukoricza s kalászosok termesztésére fordítva, okvetlenül annyi televény fog felgyülni, hogy csakélyebb trágyázással is jobb tengerit és kalászosokat fog ez szolgáltatni, még pedig folyvást, mint most eke alatt tartva, s a 4—5 évig kaszálól s 1—2 évig legelőül használt luczernásoknál, ugyan ezt még biztosabban, még nagyobb mérvben lehet reményleni, épen azért azután a feltört luczernásokat 4—5—6 évig is bátran lehet egyszeri trágyázás mellett piaci termények előállítására használni.

Amott a vetésforgás például lehetne a talajminősége s a fekvés különfélesége szerint:

vagy 1, kukoricza trágyába; 2, tavaszi kalászos baltaczimel; 3, 4, 5 baltaczim kaszáló és legelő; vagy 1, kukoricza trágyába, 2, őszi kalászos, 3, tavaszi kalászos baltaczimel, 4, 5, 6 baltaczim kaszáló és legelő;

vagy 1, ugar kosarazással trágyázva, 2, őszi kalászos; 3, kukoricza fél trágyába, 4, tavaszi kalászos baltaczimel; 5, 6, 7, baltaczim kaszáló és legelő.

A luczernás forgóban pedig:

vagy 1, ugar trágyázva; 2, repeze; 3, őszi kalászos, 4, kukoricza fél trágyába; 5, tavaszi kalászos luczernával; 6, 7, 8, 9 és 10 luczerna kaszáló, magtermés és legelő;

vagy 1, kukoricza trágyába; 2, őszi kalászos; 3, tavaszi kalászos; 4, kukoricza fél trágyába; 5, tavaszi kalászos luczernával; 6, 7, 8, 9 és 10 luczerna kaszáló, magtermés és legelő;

vagy 1, őszi kalászos; 2, kukoricza egész trágyába; 3, őszi kalászos; 4, tavaszi kalászos luczernával; 5, 6, 7 és 8 luczerna kaszáló, magtermés és legelő;

vagy 1, ugar trágyázva; 2, őszi kalászos; 3, kukoricza; 4, tavaszi kalászos; 5, kukoricza trágyába; 6, tavaszi kalászos luczernával; 7, 8, 9, 10, 11 és 12 luczerna kaszáló, magtermés és legelő.

Ott, hol a baltaczim nem diszlik, annak helyét mesterséges legelőnek kell pótolni, a mely azonban természetesen sokkal tovább foglalván helyet a vetés forgásban, ennek e szerint több fordára is kell beosztva lenni.

A mesterséges legelőknak bevetésére mindig azon füvek magvait kell használni, melyek az illető vidéken s hasonló talaju s fekvésű legelőkn legjobban diszlenek és legnagyobb mennyiségben előjönnek. A ki azokat névszerint nem ismerné, azt hiszem, ha azon füvekből mutatványokat küld be Kolozs-monostorra, onnét azok neve iránt készséggel fognak a tanár urak felvilágosítással szolgálni.

A mi pedig a mesterséges legelők vetése körüli eljárást illeti, arra nézve Gazdasági zsebnaptára m „Rétmiveltés“ czimű szakaszának vége elég kimerítő utasítást ad.

Azt azonban végül még egyszer hangsúlyozandónak hiszem, hogy a kiindulást a vetett legelő gazdaságra való átmenetelnél mindig annak kell képezni, hogy az e célra szánt terület lehetőleg

legmagast pontján állítsuk fel azon marha- vagy juhakolt, a melyben az ezen gazdaság részére szükség-lendő trágyát télen elő kell állítani, mert csak ha oly helyen állittatik elő a trágya, honnét az egész területet könnyen meg lehet trágyázni, tehát hogy e trágyából lehetőleg minden irányban a gazdaság minden részére, táblájára lefelé lehessen haladni, fog azt lehetni oly olcsón betrágyázni, hogy ennek költségei vajmi csekély részét vegyék igénybe az előállított terményeknek. Míg a mostani gazdálkodás mellett, mikor az előállított trágyát messziről s a magasabban fekvő földekre hegyen felfelé haladva kell kihordani, nem csoda, hogy a trágyázásra oly csekély gond fordittatik, midőn annak kihordása épen midőn ideje volna, a legtöbb esetben csak nem teljes lehetetlen, vagy a kihordás költsége közel felemészti a megtrágyázott területen előállított termény értékét.

Sokan azt fogják ellenvetni, hogy hiszen akkor meg az illető aklokban felállított marha téli takarmányát és az azok számára szükséges alom szalmát kell felfelé szállítani, ez igaz, de az is igaz, hogy széna hordáskor s aratásban rendszeren oly idő jár, mikor a marha nagyobb teherrel is sokkal könnyebben megteszi az utat felfelé, mint akkor, midőn a trágya hordás ideje van, de más oldalról meg a szalma és takarmány felhordása, nem lévén annyira időhöz kötve, mint például a trágyahordás, mindig ki lehet arra a legalkalmasabb és azon időt szemelni, a mikor az ígás fogatok arra legjobban reá érnek.

Hogy az aklok felállítása költségbe kerül, azt tagadni nem lehet, de ha e részben, a mi tökéletesen megfelel a czélnak, veret fal vagy a fecskerakáshoz fordulunk, a mihez az anyagot ott helyben lehet találni, azt hiszem, az arra tett költséget mihamarább meg fogja az ezen gazdálkodás által elért nagyobb jövedelem téríteni.

A legnagyobb baj ez esetben okvetlenül az állatok itatásával leendő, az állatokat itatni le kell hjatani, de ha a gazdaság beosztását akként intézi a gazda, hogy minden tulságos magosan eső és meredek része a birtoknak befásítás, beerdősítés alá kerül, s bizonyos magasságon túl a szántás vetéssel nem terjeszkedik, akkor azt hiszem ez sem fog oly legyőzhetlen akadályt képezni, melyen az általam ajánlott gazdasági rendszer keresztülvitele hajótörést szenvedne.

Kodolányi Antal.

Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására.

Irta: **Fekete Lajos.**

(Folytatás.)

II. R é s z.

A Mezőség kopárainak befásítására ajánlott fanemek megtelepítésének módjai, tekintettel a fennforgó viszonyokra.

E fanemek növénytani, tenyészeti, és használati viszonyainak leírásánál azon sorrendet követtük, melyet a növények természetes rendszere kijelöl; azok megtelepítésének tárgyalásánál ellenben helyesebbnek tartjuk a sorrendet akkép állapítani meg, hogy legelől az elégtelény s a talajt javító fanemek, azután más a climának megfelelő, magukra is erdőt alkotni képes és legutóijára az erdőkben csak szorványosan előfordulók jöjjenek. Ezen kereten belül az egyes nemek elrendezésében részint a megtelepítés biztossága, részint a fanem hasznossága által vezettettük magunkat.

I. Az erdei fenyő vagy közperesznye.

A) A megtelepítés legegyszerűbb módjainak megvitatása.

Az erdei fenyőt a mezősegi kopár, elsoványodott helyeken megtelepíteni kétféleképp lehet t. i. vetés és ültetés útján. Azonban mindkét esetben a talajnak mély megmivélése, sőt felforgatása szükséges, részint azért, hogy ezen emberemlékezet óta használt, a marha által taposott, de soha nem javított talajnak alsó, még némi termő erővel bíró rétege kerüljön felül s a lég és nedvesség által felnyitassék, a fagyok által porhanyobbá tétessék s így a fiatal növények benne gyorsabban megerősödjének; részint pedig azért, hogy a legnagyobb részt keményre taposott talaj jó mélyen megdolgoztatván, meglazittatván, abba a hó és esőviz könnyen behasson, a nyári forró napok alatt a lég nedvességét magába vehesse, s a lég élenyének és szén-savanyúak behatása folytán ásványi alkotrészei felbomolhassanak, s ez által, valamint a lég ammoniákjának magába szivása következtében a növények táplálására nemesak kezdetben, de legalább néhány évig alkalmasabbá váljék, mint eddig volt. Ha a talajnak felforgatása és mély megmivélése valahol szükséges, úgy el nem kerülhető az a Mezőség sovány kopárain; mi nélkül ott az erdei fákat megtelepíteni vagy épen nem lehetne, vagy csak nyomorogni fognának azon egyes példányok, melyek itt-ott történetesen megmaradnának.

A fennforgó viszonyok közt tehát még a legelégtelényebb fanemeknek, melyek közt az erdei fenyő kiváló helyet foglal el, megtelepítését sem ajánlhatjuk a talajnak mély megmivélése nélkül, s így teljesen kizárjuk tárgyalásunkból a megtelepítésnek mindazon módjait, melyeknél a talajt vagy épen nem, vagy csak felületesen szokás megművelni.

Ha a Mezőségen csak oly meredek kopárok lennének beerdősítendők, melyek a vizmosásnak nagyon kivannak téve s melyeken szántani nem lehet, vagy felette nehéz; ak-

kor a megtelepítésnél kizárólag csak a kézzel való megművelést tartanók szem előtt. Azonban e sovány kopár helyek közt olyanok is vannak, melyek kevésbé meredek, úgy, hogy a szántást megengedik. Ismerünk terjedelmes lankás oldalokat, melyek csak sovány legelőket szolgáltatnak, és azon esetben, ha némely nagy határral bíró község lakói a közös legelő felosztására, a belterjesebb váltó gazdaság- és a marhának istállózására magukat eltökélnék, ezen jelentékeny terjedelmű sovány területeknek megjavítására és meg-

művelésére erők elégtelenek lennének. Ilyen esetekben úgy hisszük leghasznosabb volna ezeknek beerdősítése, mi által a talaj lassanként megint megtrágyáztatván és megjavulván, néhány évtized múlva, ha netalán a népesedés emelkedésével ezen területek is szükségesek volnának annak táplálására, lassanként megint visszafoglalhatná azokat a mezőgazdaság.

(Folyt. köv.)

T Á R S A L G Ó.

Az erdélyi pincze-egylet alapszabályai.

Czég — és székhelye.

1.) Az egylet czége: „Erdélyi pincze-egylet, mint kereskedelmi részvénytársaság“. Székhelye Kolozsvár.

Czég jegyzés.

2.) Az egylet czégét az igazgató választmány vezeti.

Az aláírás érvényességéhez az előnyomott magyar czimbélyeg alatt az igazgatónak, vagy akadályoztatása esetében helyettesének aláírása és egy választmányi tagnak ellenjegyzése szükséges.

Az egylet célja.

3.) Erdélyben a visszakapcsolt részek (partium) megyéit is ide értve, főként borászati és szőlészeti érdekek emelése és kereskedés borokkal.

Az egylet alaptőkéje.

4.) Az egylet alaptőkéje 150,000 frt., mely 750 drb. névre szóló 200 frtos teljesen befizetett részvényre oszlik.

A társaság fenntartja jogát, hogy a már kibocsátott 750 drb. 200 frtos részvényen kívül, még 2250 drb. 200 frtos részvényt bocsáthasson ki. A részvények hátrattal forgatmányozhatók, mely forgatmány hitelességének vizsgálására a társaság kötelezve nincs.

5.) A részvények átruházhatók: az ily átruházás üres hátrattal mellett történik ugyan, de az új birtokos a társaság irányában igazoltnak csak akkor tekintetik, ha az átruházás, a részvény felmutatása mellett a társasági részvénykönyvbe bevezettetett.

6.) A részvények átíratásáért a társulat javára 1 osztr. ért. frt. fizetendő.

7.) Elveszett részvények, vagy szelvények csak akkor újítottak meg, ha az elveszett részvény, vagy szelvény törvényesen megsemmisített.

8.) Minden részvénybirtokos részvényösszege erejéig, a társaság összes vagyonának tulajdonosa. Új részvény kibocsátásakor, a míg a részvény érték teljesen befizetve nincs, a részvényesek a befizetett részletekről minta szerint kiállított, névre szóló elismervényt kapnak, mely szintén hátrattal átruházható.

Az ily részvények átruházása, üres hátrattal mellett történhetik ugyan, de a birtokos igazoltnak csak akkor tekintetik, ha

az átruházás, a részvény felmutatása mellett, a társasági részvénykönyvbe bevezettetett.

Az ujonan kibocsátandó részvények, mint ideiglenes elismervények bocsáttatnak ki, melyek a megtörtént teljes befizetés után osztalék-szelvényekkel ellátott társasági részvényekkel cseréltetnek ki.

Részlet befizetésekre az aláírási feltételek kötelezők.

Hátralékban levő részvényesek, a kereskedelmi törvény 170. §-a értelmében, az ország hivatalos lapjában a befizetésre felszólíthatnak, s ha ennek 4. hét elteltével eleget nem tesznek, jogában áll a társulatnak a részvényeket megsemmisítettnek nyilvánítani, a befizetett pénz az egylet javára iratván és ezek helyett újakat kibocsátani, fenmaradván joga a társulatnak a kereskedelmi törvény 153. §-a értelmében eljárni.

Közgyűlés.

9.) Mindazon jogokat, melyek a részvényeseket az egylet ügyei tekintetében illetik, a részvényesek összesége a közgyűlésen gyakorolja.

A közgyűlésen részt vehet minden részvényes tag, ha teljesen befizetett részvényét vagy részvényeit a közgyűlést megelőző nap 12. óráig, az igazgatósági irodában letéteményezi melyről igazolványt kap.

10.) Évenként egy rendes közgyűlés tartatik, az év első 4 havának valamelyikében. A gyűlés helye mindég Kolozsvár. Minden közgyűlés, annak megtartása előtt három héttel, az ország hivatalos lapjába igtatott hirdetmény útján közhírré teendő, — azon tárgyak felemlítése mellett, melyek tárgysorozatul kiűzettek.

11.) Azon tárgyak, melyek felett kizárólag csak a közgyűlés határozhat, következők:

a) az igazgató választmány és a felügyelő bizottság megválasztása, elmozdítása és felmentése.

b) a számadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.

c) az alaptőke felemlése.

d) a társaság feloslása s a felszámolók kinevezése.

e) az alapszabályok módosítása.

12.) Szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki a maga, vagy más szavazati jogos részvényes részéről, a kitűzött határidőben, mint igazolt és meghatalmazott, az igazgatósági

irodában részvényét vagy részvényeit letéteményezte. Egy szavatra egy drb, le nem járt szelvényü, s teljesen befizetett részvény ad jogot. Tíz szavazaton felül minden 2 drb. részvény egy szavazatot ad.

13.) Érvényes határozat hozatalra szükséges, hogy a közgyűlésen megjelent tagok, a kibocsátott és befizetett részvények $\frac{1}{4}$ -ét képviseljék, és legalább 20 részvényes személyesen jelen legyen. Ha ennyi részvény nincs képviselve, új közgyűlést kell hirdetni. Ezen második közgyűlés, az újabb hirdetmény megjelenésétől számítva legfeljebb 14 nap alatt hivandó egybe, a melyben a jelenlevők minden tekintet nélkül a meg nem jelent részvényesekre, határozatképesek; mely közgyűlés határozatai, a jelen nem levő, és nem szavazó részvényesekre is kötelezők, melyben kizárólag a határozat képtelenné vált közgyűlés tárgyai felett lehet határozni.

14.) Kereskedelmi társaságok szavazatjogukat cégvezetőjük, kiskorúak gyámjuk, társulatok, testületek, és intézetek igazolt meghatalmazottjuk által gyakorolhatják; habár ezen képviselők nem is volnának részvényesek.

15.) Önálló indítvány tételéhez szükséges, hogy az indítványozó indítványát írásban, január 1-ső napja előtt, az igazgatóságához benyujtsa. Ezen határidő elmulasztásával, vagy ha az indítvány csak a gyűlésben merül fel, a közgyűlés csak a felett határozhat, hogy az indítvány végett négy hétre rendkívüli közgyűlés tartassék-e? vagy tárgyalása a rendes közgyűlésre halasztassék. Érvényes határozat csakis a tárgysorozatba felvett tárgyak felett hozathatik.

16.) A közgyűlés folyamáról jegyzőkönyv vezetendő melyet a közgyűlés elnöke és a közgyűlés által e célra kinevezett 3. részvényes a titkárral együtt jogérvényesen hitelesítenek s aláírnak.

(Vége köv.)

E G Y V E L E G .

* Az erdélyi gazdasági egyletnek a birtokrendezés iránt a képviselőházhoz küldött kérvénye, mint Budapestről értesítenek, a képviselőház e hó 3-ikán tartott ülésében nyújtott be. Ohajtuk remélni, hogy nem hiában. Egyidejűleg kiosztatott az erdélyi képviselők között: „A birtokszabályozás tagosítás és a mezei utak szabályozása körül követendő eljárásról“ szóló, lapunkban közlött az erdélyi gazdasági-egylet által ujon kidolgozott törvényjavaslat. Örömmel értesülünk, hogy képviselőink nagy érdekeltséggel olvassák e mintamunkálatot s nagy részök helyesléssel fogadják a benne foglalt alapelveket. (Kelet)

* Személyi hír. Dr. Ekkert József, a debreczeni m. kir. gazd. tanintézetben a növénytan szakok segédtanára, a birodalom egyik elsőrendű gazdasági szaklapja, a „Wiener landwirthschaftliche Zeitung“ szerkesztőségének tagjává lett és a magyar államszolgálatról lemondott. Bár mennyire örvendünk egyrészt annak, hogy t. hazánkia tudományos képzettsége ily fényes elismerésben részesült, annyival inkább sajnáljuk, hogy ez elismerésnek természetesen következménye gyanánt Ekkert a

magyar hazát elhagyni kénytelen, azon hazát, mely nem csak anyagiakban, de szellemikben is még nagyon, de nagyon szegény! Nem lehetne-e az ily jeles erőt számunkra állandóan lekötni, vagy mindig és mindenből a szomszéd huzza a hasznot?

* Dohánykiállítás fog rendezni a földművelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium f. évi április hó 10-én és a következő napokban Aradon. Kiosztatik 10 aranyérem, 10 ezüstérem és 10 bronzérem a nagyobb termelők és 5 jutalom 50, 10 jutalom 25 és 20 jutalom 10 frtjával kisebb termelők és dohányosok vagy kertészek számára. A részletes hirdetmény annak idején közölve volt.

* Érvágás a fákon. Állítólag a gyümölcsfák termőképességét mozdtija elő, — leginkább azonban a esontárgyümölcsüeknél szokták alkalmazni. — Ez úgy történik, hogy tavaszszai egy erre kiszemelt — legtöbbször fiatal — fa kérgét a törzs hosszában éles késsel fölmetszik; vigyázni kell azonban ezen eljárásnál arra, hogy a metszés csakis a farészig történjék, nehogy azt megsértve a kevés hasznú érvágás a növény életére legyen káros hatással. Régi — úgynevezett practicus — gazdák nagyon lelkiismeretes dolognak tartották, hogy egy ép, egészséges fácskán adandó alkalommal eret vágjanak. — Teték pedig ezt, és sokan még ma is teszik, azért, hogy — mint említettük — a csontárgyümölcsü fákat termőbbeké tegyék; ezenkívül azonban még más hasznos eredményeket is tulajdonítanak az érvágásnak, ilyenek: a farész megvastagodása és a növény erősödése, a növényből a fölösleges nedv eltávolítása stb., mi által az sok oly betegségtől mentelik meg, melyeket nedvbőség idéz elő. Hogy az érvágás a csontárgyümölcsüek termőképességét mozdtitana elő, kétségbe kell vonnunk és pedig azért, mert az érvágás vagy oly esemetéken történik, melyek gyümölcsöt csak néhány év múlva hoznak, s így közvetlen hasznát nem határozhatjuk meg, vagy pedig megesik az is, hogy már termő fának kérgét vágják föl, ilyenkor azonban a fa rendes életmódjában háborgatva, még a szokottnál is kevesebb gyümölcsöt hozhat. Az érvágás hasznos legföljebb az igen nedvdús fákra nézve lehet a fölösleges nedv elávolítása által; tanácsosabb azonban érvágás helyett inkább a kövér s nagyon tápláló talajt tenni soványabbá, azért is, mert így tartósabb eredményre számíthatunk. — A farész vastagodása azért lehetséges, mert az ezt tevő sejték a kéreg fölvágása által szabadabban fejlődnek. Az érvágás által okozott seb még azon a nyáron beforr. — Egy másik nemét is szokták practizálni az érvágásnak — ha jól tudom — a németek; ez abban áll, hogy a fát körülássák fagyókerét kikeresik és meghasítják, azután pedig egy faéket ütnek bele. — Miután a sebet agyagos sárral — néha viaszszal — betapasztották: a földet újra ráhányják és azután jól megöntözik. Az ilyenmü érvágásról elég csak annyit mondanunk hogy eredménye ritkán marad el, mert a fa legtöbb esetben — nemsokára elhal. (Term.)

* Furcsa qui pro quo! Egy nagyon tekintélyes budapesti német napi lap közelebről azon értesítést közlé, hogy a földművelési miniszterium által beszerzett egy gramm indiai takarmánynövény már kiosztatott sat. A magyarból németre fordító újdondász nem vette észre, hogy itt nem mértékről, hanem a kérdéses indiai borsó nevééről „gramm“ van szó, és így keletkezett a fenti furcsa tévedés.

* Piaczi árainkat illetőleg megjegyezzük, hogy lapunk zártáig Naszód, Torda, és Vajda-Hunyad újabb tartott heti vásáraitól tudósítást nem vettünk.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra **1000** frttól a legmagasabb összegig $5\frac{3}{4}$ és 6% kamattal mellett törlesztésre, rövid idő alatt és **5000** frton felülieket még előnyösebb módokat mellett gyorsan eszközöl

a hatóságilag engedélyezett általános

(4) (5-26)

„Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt, belmonostorutca, 19. sz.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. n. 1-4 óráig)

683 szám

1875.

(1) Jöszágeladási hirdetmény. (9-12)

Az erdélyi gazdasági egyletnek 1875. december 11-én tartott rendkívüli közgyűlése a nevezett egyletnek tulajdonát képező **nagy-buni birtokot** eladás által értékesíteni határozta.

Ezen birtok fekszik **Küküllőmegyében**, Segesvártól egy kis órányira, Héjjasfalvától egy negyed órányira — mindkettő állomása a magyar keleti vasutnak — területe 1329 hold és 1465 ölet tesz, ebből szántó 352 hold 463 ö, rét és kert 147 hold 1097 ö, szőlő 9 hold 605 ö, legelő 38 hold 1225 ö, erdő 768 hold 1210 ö, — melyből mintegy 126 hold a volt jobbágyoknak kiutalandó lesz — végre 13 hold és 65 ö házhelyekre és termékellenekre esik. A birtokhoz tartozik egy őrlők által jól látogatott öt kövü malom a segesvári határszélen és a **kocsmajog** Nagy-Bunban, mely két regale évenként 1400 frt tiszta jövedelmet hoz.

A birtok **törvényszéki becsára** 118,700 forint o. é.

Venni szándékozóknek bővebb felvilágosítással az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala szolgál.

Kolozsvárt, 1875. december 20-án.

Az erdélyi gazdasági egylet nevében:

Gróf **MIKÓ IMRE**, s. k.
egyleti elnök.

GAMAUF VILMOS, s. k.
egyleti titkár.

Csemete és szőlővessző eladás.

A zámi uradalom kert és szőlőtelepeiről mindenféle **gyümölcs-csemete**, **sima** és **gyökeres szőlővessző**, valamint egyéb miveleti növény is eladó. Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve nyerhető. (8) (3-3)

A zámi kert igazgatósága.

(Zám, Hunyadmegye, posta- és vasut állomás.)

Jegyzet. Zám vidékén minden szőlő teljesen ép és egészséges, a phylloxera vastatrixnek még nyoma sem mutatkozott.

(3)

Kolozsvárt.

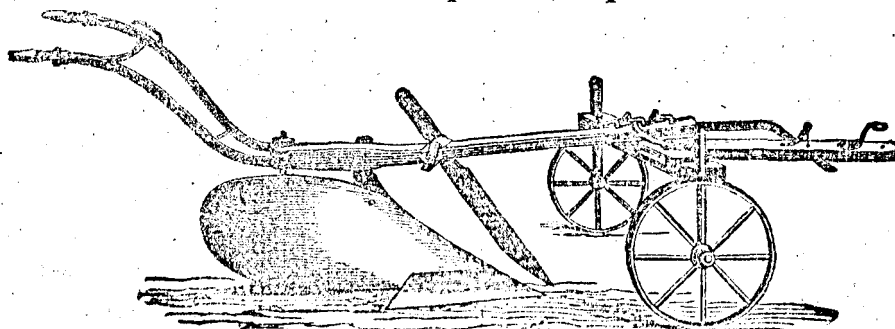
(11-52)

TAUFER FERENCZNÉ

Excentrice takarmányvágógépek és répavágók, Mayer és Bracke-féle gabonatisztító rosták, nem különben valódi Mayer-féle Trieurs konkoly választó gépek szelelővel és anélkül kaphatók

Gubicz László gazdasági gépgyára

Budapest, Lipót-utca 41-ik szám.

Ajánlja általános elismerésben részesült kitérő

Gubicz-ekéit,

ugyszinte magtakaróit, boronáit, rög-törőit, rostáit stb. jutányos ár mellett.

Árjegyzéket kívánatra bérmentesen küldve, megrendeléseket pontosan teljesít

Gubicz László.

(7)

(5-26)

VICTORIA biztosító társaság Kolozsvárti

(alapított 1865-ben).

A vagyommérleg- és forgalmi kimutatás kivonata: (1874. decz. 31.)

Összes bevételek kezdetől		Kiosztott nyereség kezdetől	
(1865)—1873. év végéig	16.229,161 f. 17 kr. o. é.	1874-ik év végéig	439.738 ft. 69 kr. o. é.
Bevétel 1874-ik évben	3.376.862 f. 82 kr. o. é.	Biztosítéki alap:	
összesen	19.606,023 f. 99 kr. o. é.	Alaptőke (ebből 1 millió forint teljesen befizetve) . . . 2.000,000 ft. — kr. o. é.	
Kifizetett károk kezdetől		Tartalék alapok az összes biztosítási ágakban . . . 1.369,989 ft. 32 kr. o. é.	
(1865)—1873. év végéig	5.355.856 f. 42 kr. o. é.	Évi tiszta díj bevétel . . . 1.500 000 ft. — kr. o. é.	
Kifizetett károk 1874. évben	1.324,799 f. 85 kr. o. é.	összesen . . . 4.869,989 ft. 32 kr. o. é.	
összesen	6.680,656 f. 27 kr. o. é.		

Biztosításokat fogad el:

- tűz károk ellen (ha villám által okozottak is) épületekre, gyárookra, készletekre, ingókra stb.
- jégkárok ellen teljes kártérítéssel
- az ember életére minden módoza okban; — és közvetiti
- a túlélési csoport biztosításokat.

Központi iroda: Kolozsvárt, főtér 26. szám.

Vezérügynökségek: Bécs, Budapest, Grác, Praga.

Fő-ügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

(2) (3—26)

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindig hiven és pontosan megfelelően, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközöltetni

VICTORIA biztosító társaság igazgatósága.

Piaci árak.

A héti vásár		Egy hecctolter (=1.62 bécsi mérő)						100 Kilogramm (=178.55 becsi font)		1 köbméter (=0.14 bécsi köböl)	1 kilogramm (=1.78 becsi font)
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tűzifa	marha hus
ára krajczárookban											
Besztercze	mart. 7.	600	400	325	—	460	—	460	180	320	24
Brassó	mart. 10.	630	500	350	390	290	290	—	—	—	32
Csik-Szereda	mart. 8.	650	540	450	375	275	400	370	130	136	24
Déas	mart. 7.	650	600	560	—	200	225	500	140	450	26
Déva	mart. 11.	700	500	530	480	760	330	250	150	136	32
Erzsébetváros	mart. 11.	550	400	340	—	250	225	280	150	300	32
Gy.-Sz.-Miklós	mart. 11.	626	557	327	300	245	330	245	70	—	30
Fogarás	mart. 10.	520	365	285	—	240	230	280	120	—	32
K.-Fehérvár	mart. 11.	700	550	456	—	360	268	400	180	264	32
Kolozsvár	mart. 16.	650	420	380	—	260	240	260	140	360	38
M.-Vásárhely	mart. 9.	490	334	342	270	200	216	320	50	360	32
Naszód	feb. 25.	670	500	316	300	278	250	264	210	125	24
Nagy-Enyed	mart. 9.	550	450	350	300	400	225	365	80	444	32
N.-Szeben	mart. 14.	590	440	360	440	280	280	240	—	350	30
S.-Sz.-György	mart. 6.	600	560	350	400	280	340	500	90	260	30
Szamosujvár	mart. 13.	630	420	397	—	262	210	300	75	450	30
Sz.-Régen	mart. 9.	580	430	350	260	200	250	220	110	320	28
Sz.-Udvarhely	mart. 7.	580	420	340	—	260	280	250	100	380	32
Torda	feb. 12.	600	440	350	250	270	210	350	—	1100	32
V.-Hunyad	mart. 4.	520	400	350	—	230	240	200	100	600	32

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

	1—1		1—3		1—6		1—12		1—24		1—52	
	széri hirdetésekor											
	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
10/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
8/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

TARTALOM:

Meghívás. — Melyik volna a Mezőségen az én véleményem szerint a legcélszerűbb gazdasági rendszer? — Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására. — Társalgó. — Az erdélyi pince-egylet alapszabályai. — Egyveleg. — Piaci árak. — Hirdetések.